

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«УКРАЇНСЬКА ТА ЗАРУБІЖНА КУЛЬТУРА»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *05 «Соціальні і поведінкові науки»*

Код та найменування спеціальності *051 «Економіка»*

Освітньо-професійна програма *«Економіка підприємства»*

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні
Методичної Ради зі спеціальності *051 «Економіка»*

« 30 » серпня 2024 р. протокол № 1

Реєстраційний номер в навчальному відділі

К 07-95 / 2024-25

1. Загальна інформація

[української та іноземної філології](#)

Кафедра:

Викладач:

Віват Г. І., професор кафедри української та іноземної філології, доктор філологічних наук.

Контакти:

gvivat@ukr.net

[Профайл](#)

Освітній компонент викладається на першому курсі у 2 семестрі

Кількість кредитів – 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	30	14	16
заочна	8	4	4
Самостійна робота, годин	Денна – 60		Заочна – 82

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компонента

Освітній компонент «Українська та зарубіжна культура» полягає в розширенні гуманітарної підготовки здобувачів вищої освіти. Освітній компонент спрямований на ознайомлення здобувачів вищої освіти із духовним надбанням українського народу, його розвитку, зв'язок з іншими народами в різні історичні часи; на формування загальноосвітнього та культурного рівнів здобувачів вищої освіти.

Завданням освітнього компонента є прилучення здобувачів вищої освіти до культурної скарбниці людства та орієнтування в сучасній проблематиці культурно-цивілізаційного процесу.

Після вивчення програмного матеріалу здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- загальні відомості культурно-історичного процесу;
- особливості культурних епох, їхні духовні цінності та пріоритети;
- художні стилі та шедеври культури;
- досягнення у різних галузях духовної та матеріальної культури;
- види і жанри мистецтв, їхню художню мову;
- особливості розвитку українського життя, зокрема взаємозв'язку культури, мистецтва, економіки тощо.

уміти: - працювати з навчальною, навчально-методичною, довідниковою літературою;

- розрізняти специфічні риси української національної культури та визначати її місце і роль у контексті розвитку світової;
- аналізувати культурологічні, рецептурні та мистецтвознавчі тексти;

- виробити навички послуговуватися етикетними нормами спілкування з різними верствами населення.

3. Мета освітнього компонента

Метою студіювання освітнього компонента «Українська та зарубіжна культура» є ознайомлення здобувачів вищої освіти із культурною спадщиною минулих поколінь, розкриття найважливіших закономірностей процесу розвитку вітчизняної культури та культур інших країн, ознайомлення з історичними етапами становлення української та світової культури, розвиток естетичних смаків, поваги та розуміння традицій власного народу та інших народів світу як відтворення моральних, культурних, наукових цінностей людського суспільства.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті опрацювання освітнього компонента «Українська та зарубіжна культура» здобувач вищої освіти отримує програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка»](#), та [освітньо-професійній програмі «Економіка підприємства»](#)

Загальні компетентності

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

Програмні результати навчання

2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

5. Інформаційний обсяг освітнього компонента

5.1 Перелік лекційних завдань

Змістовий модуль 1. Зарубіжна культура

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Структура та походження культури. Поняття про культуру. Культура і цивілізація. Культура первісного суспільства.	2	1
2	Тема 2. Світова культура як проблема. Антична культура. Культура стародавньої Греції. Культура стародавнього Риму. Тема 3. Культура Стародавнього Сходу. Культура Стародавньої Месопотамії. Культура Стародавньої Індії. Культура Ірану. Культура Стародавнього Китаю.	2	1
3	Тема 4. Культура середніх віків. Культура Візантії. Культура Західної Європи в середні віки. Культура арабо-мусульманського Сходу. Культура середньовічних Індії, Китаю, Японії.	2	

Змістовий модуль 2. Культура України

4	Тема 5. Витоки української культури. Культура на українських землях у найдавніші часи.	2	1
5	Тема 6. Культура Київської Русі	2	1
6	Тема 7. Культура України другої половини XVII – першої половини XVIII ст	2	
7	Тема 8. Трагедія та надія української культури у XX – XXI ст.	2	
Разом годин		14	4

5.2. Перелік практичних робіт

№ з/п	Теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Культурний пошук нового часу. Епоха Ренесансу. Епоха Реформації та Контрреформації.	2	
2	Епоха Просвітництва	2	
3	Культура заходу у XIX - XX ст. Світова	2	
4	Українська культура в боротьбі за існування (XVIII - XIX ст.)	2	

5	Розвиток української культури у XXI ст.	4	2
6	Мова як невід'ємний сегмент розвитку культурного процесу кожної нації.	2	2
7	Культура андеграунду.	2	
	Разом годин	16	4

5.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	заочна
1.	1. Культура та її складові.	2	2
2.	Періоди розвитку всесвітньої культури.	2	2 2
3.	Міфологія давніх слов'ян.	2	2
4.	Трипільська культура.	2	2
5.	Видатні діячі сучасної української культури.	2	2
6.	Великі митці минулих століть.	2	2
7.	Українська символіка та її витoki.	2	2
8.	Розвиток освіти в Київській Русі.	2	2 2
9.	9. Символіка князівської доби, її значення для розвитку української національної символіки.	2	2
10.	Найголовніші досягнення української культури у XII – XIII ст.	2	2 2
11	Видатні українські письменники та науковці другої половини XVII-XVIII ст.	2	2
12	Відродження національного театру, музики, образотворчого мистецтва, архітектури в XVIII-XIX ст.	2	2 2
13	Становище освіти в Україні у другій половині XIX ст.	2	2
14	Творчість Т. Г. Шевченка як майстра живопису.	2	2
15	Внесок Т. Г. Шевченка в українську культуру	2	2
16	Трагічні сторінки українського життя та культури в 30-ті роки XX ст.	2	2 2
17	17. Відродження української мови в добу утвердження державної незалежності України.	2	2 2
18	Місце Людини в культурі Стародавнього Сходу.	2	2
19	Особливості давньогрецької античної культури.	2	2
20	Характерні риси античної давньоримської культури.	2	2
21	Вплив візантійської культури на культуру Київської Русі та середньовічної Західної Європи.	2	2 2
22	Поняття Відродження, типологія та періодизація.	2	2
23	Видатні діячі літератури та мистецтва Ренесансу.	2	2
24	Характерні риси культури бароко.	2	2
25	Епоха Просвітництва, її характерні риси.	2	2
26	Здобутки матеріальної та духовної культури Заходу	2	4
27	Видатні діячі світової культури XX ст.	2	2 4
28	Культура у розв'язанні глобальних проблем сучасності.	2	4
29	Світова культура XX ст.	2	4

30	Місце і роль української культури у контексті світової	2	4 2
	Усього	60	82

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують опрацювання зазначеного освітнього компонента (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- *модульні контрольні роботи;*
- *тестування знань здобувачів з певних тем або з певних окремих питань ОК;*
- *виконання і захист практичних/самостійних робіт;*
- *усне опитування;*
- *тощо.*

Підсумковий контроль – **диф. залік**

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна форма	Заочна форма
Лекційний курс	-	-
Практичні роботи*	40	15
Самостійна робота*	15	40
Тестування*	10	10
Усне опитування	35	35
Всього	100	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#)

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів Практичні роботи для денної форми навчання

37 - 40 балів	<i>Здобувач активно працює на практичних заняттях, відповідає без помилок або помилки незначні</i>	відмінно
35 – 37 балів	<i>Здобувач активно працює на практичних заняттях, відповідає, при відповідях можуть бути допущені незначні помилки</i>	дуже добре
30 – 34 балів	<i>Здобувач активно працює на практичних заняттях, відповіді неповні, допущені граматичні та лексичні помилки</i>	добре
18 – 29 балів	<i>Здобувач активно працює на практичних заняттях, відповіді незадовільні, допущені грубі граматичні та лексичні помилки</i>	достатньо
0 -17 балів	<i>Заняття не відпрацьовані, здобувач на більшій половині занять неактивний, або взагалі відсутній на заняттях без поважної причини</i>	незадовільно

Практичні роботи для заочної форми навчання

15 балів	<i>Здобувач активно працює на практичних заняттях, відповідає без помилок або помилки незначні</i>	відмінно
10-14 балів	<i>Здобувач активно працює на практичних заняттях, відповідає, при відповідях можуть бути допущені незначні помилки</i>	дуже добре
7 – 9 балів	<i>Здобувач активно працює на практичних заняттях, відповіді неповні, допущені граматичні та лексичні помилки</i>	добре
5 – 6 балів	<i>Здобувач активно працює на практичних заняттях, відповіді незадовільні, допущені грубі граматичні та лексичні помилки</i>	достатньо
0-4 бали	<i>Заняття не відпрацьовані, здобувач на більшій половині занять неактивний, або взагалі відсутній на заняттях без поважної причини</i>	незадовільно

Самостійна робота для денної форми навчання

15 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
10-14 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
7 – 9 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре
5 – 6 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки</i>	достатньо
0-4 бали	<i>Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді з грубими помилками</i>	незадовільно

Самостійна робота для заочної форми навчання

37 - 40 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
35 – 37 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
30 – 34 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре
18 – 29 балів	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки</i>	достатньо
0 -17 балів	<i>Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді з грубими помилками</i>	незадовільно

Тестування

9,0-10,0	<i>90 - 100 % правильних відповідей</i>	відмінно
8,0 -8,9	<i>74 – 89% правильних відповідей</i>	дуже добре
7,0 – 7,9	<i>60 – 73% правильних відповідей</i>	добре
5,0 – 6,9	<i>35 – 59 % правильних відповідей</i>	достатньо
0 – 4,9	<i>0-35 % правильних відповідей</i>	незадовільно

Усне опитування

35	Відповідь дана цілком вірно, з необхідними поясненнями	відмінно
30-34	Відповідь дана вірно, з необхідними обґрунтуваннями, але з незначними лексичними та граматичними помилками	Дуже добре
25-29	Відповідь дана вірно, але без обґрунтувань, з незначними лексичними та граматичними помилками	добре
20-24	Відповідь не повна, подана без обґрунтувань або з лексичними та граматичними грубими помилками	достатньо
0-19	Відповідь на питання дана не повна та з лексичними та граматичними грубими помилками, або взагалі не надано	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: *Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.*

Практичні заняття: *аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, мозковий штурм), технології опрацювання дискусійних питань.*

Самостійна робота: *робота з навчально-методичними матеріалами, аналіз літературних творів, напрямів епох, науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогії, оцінка, ілюстрація тощо), лекційний матеріал, реферування, конспектування)*

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

Віват Г. І. Шляхи формування харчових номенів у культурах слов'янських народів [Текст] : монографія / Г. І. Віват. — Одеса : ФОП "Білий А. Є", 2021. — 236 с. : іл. Г. І. Віват. — Бібліогр.: с. 326-335.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentRequestForm?docid=OdONAHNT.1972250>

Густативно-сапористичні модули української та світової культур [Текст] : кол. монографія (на матеріалі II Всеукр. наук.-теорет. конф. «Харчові традиції - ментальний код нації») / Г. І. Віват, С. І. Ковпик, Ж. Краснобаєва-Чорна та ін.; за заг. ред. Г. І. Віват. — Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2020. — 248 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentRequestForm?docid=OdONAHNT.1577519>

Культурологія [Електронний ресурс] : підручник / Є. Р. Борінштейн, В. І. Аксьонова, З. М. Атаманюк та ін.; за ред. Є. Р. Борінштейна. — Одеса : ДЗ "Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського", 2023. — 433 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/16952>

Pinn, Anthony B. Interplay of things : religion, art, and presence together [Електронний ресурс] = Взаємодія речей: релігія, мистецтво та присутність разом / Anthony B. Pinn. — Durham : Duke University Press, 2021. — 281 p. : online resource.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.3027913>

Wójcik-Dudek, Malgorzata Reading (in) the Holocaust : practices of postmemory in recent Polish literature for children and young adults Global governance in a world of change [Електронний ресурс] = Читання (у) Голокості: практики постпам'яті в новітній польській

літературі для дітей та молоді / Małgorzata Wójcik-Dudek ; translated by Patrycja Poniatowska. — Berlin ; New York : Peter Lang, 2020. — 249 с. : online resource.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2239289>

Додаткові :

- Віват Г. І. Наукова поезія ХХ століття: монографія/Ганна Віват. – Одеса: ВМВ, 2013. – 240 с.
- Віват Г. І. Лірика дисидентів в інтертекстуальному полі множинності: монографія / Ганна Віват . – Одеса : ВМВ, 2010. – 368 с.
- Віват Г. І. З роси, з води і з кетяга калини... Поезія Ігоря Калинця: монографія / Ганна Віват. – Одеса : ВМВ, 2012. – 192 с.
- Віват Г. І. Семантика художніх символів у поетичному просторі Василя Стуса: монографія/ Ганна Віват . – Одеса : ВМВ, 2014. – 244 с.
- Віват Г. І. Їжа в пареміях: на перетині культур: монографія / Ганна Віват. – Одеса: ВМВ, 2017. – 296 с.
- Греченко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А. Історія світової та української культури: Підручн. Для вищих закладів освіти. – К.; “Літера”, 2000. – 464 с.
- Історія української та зарубіжної культури (навчальний посібник) / За ред. С. М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. – К.: Знання, 2001.
- Історія української культури / За заг.ред. І.Крип’якевича. – К.: Либіть, 2000.
- Історія української культури: Зб. матеріалів і документів. – К.; Вища школа, 2000. 607 с. і
- Українська культура: Лекції за редакцією Дм. Антоновича. – К.: “Либідь”, 1993. – 592 с., іл. (“Памятки історичної думки України”).

9. Політика освітнього компонента

Політика всіх освітніх компонентів в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та та [вимоги роботодавців](#)

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Ганна ВІВАТ

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри української та іноземної філології
 Протокол від «28 » серпня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Ольга ФІЛПЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «Економіка підприємства»
д.е.н, професор, професор
каф. економіки підприємства

/ПІДПИСАНО/

Тетяна КУЛАКОВСЬКА